

P. Świątkiewicz, Aldona Chmielowska, Leszek Kajzer, A. Duras

Głowno, woj. łódzkie, st. 1

Informator Archeologiczny : badania 22, 146

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Główno,
woj. łódzkie, st. 1

Ośrodek Badań i Dokumentacji Za-
bytków w Łodzi. Muzeum Miasta
Zgierza

Badania prowadził mgr P. Świątkiewicz, konsultowali dr Aldona Chmielewska i doc. dr hab. Leszek Kajzer, uczestniczył w nich A. Duras. Finansował OBIDZ w Łodzi. Drugi sezon badań. Dwór "na kopcu", 2 poł. XVII-XVIII w.

Badania koncentrowały się na rozpoznaniu centralnej części obiektu, gdzie spodziewano się ujawnić resztki warsztatu garncarskiego i zabudowań mieszkalnych oraz plateau zachodniej partii kopca. W miejscach tych założono i wyeksplorowano 5 wykopów o łącznej powierzchni 65 m².

W środkowej partii kopca wierzchnią warstwę tworzyła próchnica z nowożytnym rumoszem ceramicznym, stanowiącym najprawdopodobniej ślad funkcjonowania lokalnego warsztatu garncarskiego. Z warstwy tej pozyskano około 3000 fr. naczyń, w tym około 2700 fr. o wypale redukcyjnym. Poniżej odsłonięto dwie konstrukcje. Pierwszą z nich był kamiennie-ceglany mur o szer. 20 cm i uchwyconej długości 2 m, noszący ślady ognia. Od zewnątrz przylegało do niego palentsko, a od wewnątrz wylewka zaprawy wapiennej. Około 1 m na wschód od niego odkryto kamienną ławę o wymiarach 1,5 x 2,0 m o niezbyt czytelnej funkcji, zbudowaną z jednej warstwy dużych otczaków. Konstrukcje te tkwiły w gliniasto próchnicznym nawarstwieniu, z którego pozyskano liczne fragmenty naczyń o wypale redukcyjnym, utleniającym i polewanych, ornamentowanych i polewanych kaflów piecowych oraz fragmenty naczyń szklanych i szyb okiennych, haki, skobele, ćwieki i gwoździe żelazne. Odkryte konstrukcje oraz towarzyszący im materiał ruchomy wskazują na istnienie w XVII w. obiektu mieszkalnego o względnie bogatym wyposażeniu. W zachodniej części plateau kopca odkryto resztki narożnika kamiennie-ceglanego muru uchwyconego na długości 2 m. Konstrukcja ta posadowiona była w nawarstwieniu zawierającym m. in. liczne fragmenty naczyń i kaflów piecowych, naczyń szklanych i szkła okiennego, a także raki, fr. klucza, podkówkę, gwoździe żelazne, grosz z 176(?) r., nóż z kościaną okładką, obrączkę z drutu brązowego. Natomiast środkowa część plateau kopca nie była zabudowana.

Ogółem w trakcie badań pozyskano (poza ceramiką z warstwy rumoszu) około 5300 fr. naczyń i 412 fr. kaflów piecowych. Ceramika naczyńowa reprezentowana była w ok. 80 % przez naczynia o wypale redukcyjnym, w ok. 35 % utleniającym, resztę stanowiły naczynia polewane.

Dokumentacja i materiał z badań znajdują się w Muzeum Miasta Zgierza i w OBIDZ w Łodzi.

Kiszewy, gm. Tuliszków,
woj. konińskie,
st. 38

Muzeum Okręgowe w Koninie

Badania prowadziła dr Łucja Pawlika-Nowak. Finansowało Muzeum Okręgowe w Koninie. Czwarty sezon badań. Dwór obrony (XVI-XVII w).

Badania na terenie dworu w Kiszewach wyjaśniły częściowo układ południowej partii założenia, pozwoliły precyzyjnie ustalić oś budowli NW-SE.

Południowa część budowli zamyka od południowo-wschodu niesymetrycznie ustawiony prostokątny ryzalit o wym. 13 x 11 m, podzielony na dwa wąskie pomieszczenia, z wejściami do każdego od wnętrza budowli.

Pomiędzy południowym murem magistralnym budowli a ścianami ryzalitu znajdują się dwie wieżyczki. Pierwsza (zachodnia) odkryta w 1987 r. posiada regularny, okrągły kształt. Wieżyczka odsłonięta w bieżącym roku ma kształt wydłużonego owalu, wewnątrz jej składa się z dwóch miniaturowych pomieszczeń o kształcie zbliżonym do kwadratu z owalną niszą. Wieżyczka ta pełniła najprawdopodobniej rolę komunikacyjną. Poszerzenie muru wschodniego ryzalitu w miejscu styku z wieżyczką potwierdzić może to przypuszczenie. Szerokość zasadniczej budowli najprawdopodobniej wynosiła ok. 25 m.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Koninie.

Badania będą kontynuowane.

Gniezno, woj. poznańskie, st. 15 - patrz wczesne średniowiecze.

Jakubowice Murowane, gm. Wólka Lubelska, woj. lubelskie, st. 5 - patrz okres halsztacki.

Kołobrzeg, woj. koszalińskie, Stare Miasto - patrz późne średniowiecze.